

σορολόπι

7ο τεύχος

περιοδικό **ανατρεπτικών** προθέσεων
φθινόπωρο 2020

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ.ΣΤΙΣ.ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

ΕΝΑΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ

Ή ΜΕ ΤΗ
ΔΥΣΤΟΠΙΑ
ΤΟΥ ΟΛΑ-ΓΙΑ-ΤΟ-ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

Ή ΜΕ ΤΗΝ
ΟΜΟΡΦΙΑ
ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΑΓΩΓΩΝ,
ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ROSA NERA

ΚΑΤΑΛΗΨΗ
ΞΑΝΑ

ΚΑΤΑΛΗΨΗ
ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

ΦΑΜΠΡΙΚΑ ΥΦΑΝΕΤ

Πάλι με χρόνια με καιρούς, πάλι δικιά μας θα 'ναι!

Μπορεί η εθνική ιδεολογία να οδηγεί «διακεκριμένους επιστήμονες» να μιλάνε για μεταφυσικά φαινόμενα, και την ίδια στιγμή να μη βγαίνει κανένας απ' την κοινότητά τους για να φωνάξει το προφανές «μαζέψτε τους, ρεεε»; Φυσικά και γίνεται, αν σε λένε Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ και δηλώνεις ότι «δεν θα εκπλαγώ αν ακούσω ότι τα ψηφιδωτά της Αγια-Σοφιάς δάκρυσαν»¹ στο άκουσμα της μετατροπής του κτηρίου σε τζαμί.

Μπορεί η εθνική ιδεολογία να κάνει πολιτικούς, τραγόπαπες και σεβάσμιους καλλιτέχνες να βάζουν το λιθαράκι τους στην κατασκευή της ιστορίας με τέτοιο τρόπο ώστε αυτή να μπορεί να πλασάρεται όπως απαιτεί το εθνικό συμφέρον; Φυσικά και γίνεται, κι εδώ οι υποψήφιοι είναι πολλοί: απο τη μία έχεις τον μητροπολίτη Γαβριήλ ν' αναρωτιέται «εάν για δεύτερη φορά στην ιστορία του γένους των Ελλήνων βιώνουμε και πάλι την άλωση της Πόλης»², και δυστυχώς κανείς δεν βγήκε να του θυμίσει ότι η Πόλη αλώθηκε ούτως ή άλλως δύο φορές στο παρελθόν, μία από τους Οθωμανούς το 1453, και μια από τους Λατίνους σταυροφόρους το 1204· μία άλωση που μπορεί να έχει ξεχαστεί απ' όταν ο υπ' αριθμόν 1 κίνδυνος τοποθετήθηκε στην ανατολή, αλλά για χρόνια θεωρούνταν (κι ακόμη θεωρείται από κάποιους) καταστροφικότερη από αυτή των Οθωμανών -από άποψη λεηλασιών, καταστροφών κ.ά. Σε τέτοιο βαθμό που, όταν 200 χρόνια μετά, η παρνηκμασμένη Βυζαντινή Αυτοκρατορία έπρεπε να επιλέξει μεταξύ της μοναχικής υπεράσπισης μπροστά στον στρατό των Οθωμανών και της έκκλησης για βοήθεια από τη δύση, δεν ήταν λίγοι αυτοί που ευθαρσώς δήλωναν ότι «προτιμούν να δουν το τούρκικο φακιόλι να βασιλεύει,

1 "Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ για Αγία Σοφία: Δεν θα εκπλαγώ αν ακούσω ότι τα ψηφιδωτά έχουν δακρύσει", iefimerida.gr, 10/07/2020.

2 "Μητροπολίτης Γαβριήλ για Αγία Σοφία: «Η Πόλις εάλω...»", Πρώτο Θέμα, 11/07/2020.

παρά τη λατινική καλύπτρα»³.

Από κοντά έχεις και τον εθνικό τροβαδούρο Γιώργο Νταλάρα να κάνει λόγο για «προσβολή της μνήμης και διαστρέβλωση της ιστορίας»⁴, ενώ ο υπουργός Γιάννης Πλακιωτάκης που ήθελε να γίνει πιο συγκεκριμένος και να μιλήσει με αριθμούς, δήλωσε ότι «ο κ. Ερντογάν δεν δικαιούται να ακυρώνει 1.483 χρόνια ιστορίας»⁵. Έξυπνος ο υπουργός! Σου λέει, πότε χτίστηκε η Αγια-Σοφία, το 537· τι χρονιά έχουμε φέτος, 2020. Μία αφαίρεση κι έτοιμο το βάρος της ιστορίας, η προσβολή της μνήμης, η διαστρέβλωση της ιστορίας! Το γεγονός ότι το συγκεκριμένο κτήριο λειτουργούσε για 500 (!) σχεδόν χρόνια, αδιάλειπτα, σαν ισλαμικό τέμενος μέχρι να γίνει μουσείο, μοιάζει ν' αποτελεί «ψιλά γράμματα της ιστορίας», και που να τα σκαλίζουμε τώρα αυτά.

Μήπως έχουν έλλειψη ιστορικών γνώσεων όλοι οι παραπάνω; Μήπως έκαναν κοπάνα από την τάξη στα συγκεκριμένα μαθήματα ή μπέρδεψαν τη διδακτέα ύλη; Δεν νομίζουμε ότι αυτή είναι η αιτία του διανοητικού χυλού που μας σερβίρουνε, κι ούτε θεωρούμε ότι εμείς είμαστε οι ειδήμονες που θα υποδείξουμε τη «σωστή» ιστορία και την αλήθεια έναντι του ψεύδους. Απλά εδώ έχουμε άλλη μία απόδειξη της ιδεολογικής και πολιτικής χρήσης της ιστορίας -αυτήν τη φορά για να χτιστεί η αφήγηση των «βάρβαρων» και «απολίτιστων» μουσουλμάνων που δεν τρέφουν κανένα σεβασμό για

3 Τα λόγια ανήκουν στον Λουκά Νοταρά και αναφέρονται στο David Brewer "Ελλάδα 1453-1821: Οι άγνωστοι αιώνες" (εκδόσεις Πατάκη, 2018).

4 "Νταλάρας για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί: Πέρα από διαστρέβλωση της ιστορίας, είναι μια προκλητική πράξη", Πρώτο Θέμα, 11/07/2020.

5 "Διπλωματικός «πυρετός» για την Αγία Σοφία: Τηλεφωνικές επαφές Μητσοιάκη σε διεθνές επίπεδο", cnn.gr, 11/07/2020.

τα πολιτιστικά επιτεύγματα του δυτικού (;) πολιτισμού (το ερωτηματικό για ευνόητους λόγους... Θέλει αρκετή προσπάθεια και φαντασία να βαφτίσεις την κληρονομιά της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ως «δυτική»).

Αλήθεια, όμως, τι μοίρα επιφύλασσε ο «δικός μας» πολιτισμός για τα μουσουλμανικά μνημεία και τζαμιά που κατέληξαν στην επικράτειά του έπειτα από τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και τη σύσταση του νεοελληνικού κράτους; Η απάντηση μπορεί να αλιευθεί και μέσα από την αντανάκλαστική πρόταση υψηλόβαθμων στελεχών της κυβέρνησης για τη μετατροπή του Μουσείου Κεμάλ Ατατούρκ στη Θεσσαλονίκη σε «μουσείο μνήμης της γενοκτονίας του ελληνισμού»⁶. Δεν έχει μείνει και κανένα σοβαρό τζαμί ή μνημείο όρθιο από τότε για να απαντήσουμε με τους ίδιους όρους, οπότε αναγκαστικά συμβιβάζομαστε με ό,τι έχει απομείνει -το σπίτι του Κεμάλ στην προκειμένη. Γιατί (με την εξαίρεση της Θράκης) το νεοελληνικό κράτος προσπάθησε από την πρώτη στιγμή και με κάθε δυνατό τρόπο να εξαλείψει οτιδήποτε θύμιζε ότι σ' αυτήν εδώ την περιοχή, για εκατοντάδες χρόνια, υπήρχε ένα έντονο μουσουλμανικό στοιχείο. Τζαμιά μετατράπηκαν σε σινεμάδες (Αλκαζάρ στη Θεσσαλονίκη), σε χριστιανικές εκκλησίες (Άγιος Νικόλαος στην Καβάλα), άλλα απλά καταστράφηκαν (Μολλά Τζαμί στη Δράμα· στη Φλώρινα το 1926 με εντολή των αρχών κατεδαφίζονται 5 από τα 7 τζαμιά που υπήρχανε) ή αφέθηκαν να ρημάξουν, ενώ όσα διασώθηκαν για να αξιοποιηθούν ως μουσεία έπρεπε πρώτα να «χάσουν» τους μιναρέδες τους -το χαρακτηριστικότερο, ίσως, σύμβολο που έπρεπε πάση θυσία να γκρεμιστεί ώστε να μην είναι ορατό από μακριά...

Την ίδια στιγμή η εθνική ιδεολογία δεν καλείται να διαχειριστεί μόνο ένα ενοχλητικό, «μπάσταρδο»

⁶ "Βορίδης: Να κάνουμε το μουσείο Κεμάλ μουσείο μνήμης της Γενοκτονίας του Ελληνισμού", Νεοδημοκράτης, 11/07/2020.

παρελθόν, αλλά και να θέσει τις βάσεις ενός καθαρού, «αμόλυντου» παρόντος. Κάπως έτσι, η Αθήνα αποτελεί ακόμα τη μοναδική ευρωπαϊκή πρωτεύουσα χωρίς ένα κανονικό, λειτουργικό τζαμί στην επικράτειά της⁷, ενώ γεγονός παραμένει ότι το μοναδικό μουσουλμανικό νεκροταφείο βρίσκεται στη Θράκη, με αποτέλεσμα η ταφή να είναι μία ιδιαίτερα δαπανηρή και δύσκολη διαδικασία για μουσουλμάνους απ' την υπόλοιπη Ελλάδα, ιδιαίτερα για τους μετανάστες/ριες⁸.

Όσον αφορά, τέλος, το πολυσυζητημένο θέμα του «πολιτισμού» και τα άφθονα δάκρυα που χύνονται γι' αυτόν, ξέρουμε πολύ καλά τι σημαίνει αυτή η λέξη για τους ντόπιους θιασώτες των τεχνών και των γραμμάτων. Ήδη από την πρώτη στιγμή που ξένοι περιηγητές έφταναν σ' αυτόν εδώ τον τόπο τον 18^ο αιώνα ψάχνοντας για τους κληρονόμους ενός αρχαίου πολιτισμού ανάμεσα σε ερείπια, όχι μόνο βρέθηκαν αυτοί που από το πολύ πες-πες των ευρωπαϊών φιλελλήνων το πίστεψαν κιόλας ότι είναι οι απευθείας απόγονοι του Περικλή και του Σωκράτη, αλλά διάφορα τζιμάνια έξυπνα το μυρίστηκαν πως ο ελληνικός πολιτισμός μπορεί να λειτουργήσει και ως ένα αφηρημένο ιδεολόγημα, ως μια επιταγή που πρέπει (και μπορεί) να εξαργυρώνεται εις το διηνεκές από τον υπόλοιπο κόσμο, γιατί «όταν εσείς τρώγατε βελανίδια, εμείς...» κλπ. κλπ. Αυτή η χρησιμοθηρική, «μακρυγιαννική»⁹ θα μπορούσε να πει

⁷ Σε πρόσφατο δημοσίευμα της η γερμανική εφημερίδα *Süddeutsche Zeitung*, σημειώνει πως «Η Αθήνα είναι η μοναδική ευρωπαϊκή πρωτεύουσα που δεν διαθέτει ένα κανονικό τζαμί, παρά το ότι στην Αττική ζουν 200 έως 300.000 μουσουλμάνοι» ("Αθήνα: Η μοναδική ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, χωρίς κανονικό τζαμί", klimaka.org).

⁸ "Δαπανηρό το μακρύ ταξίδι για τους μουσουλμάνους", Εφημερίδα των Συντακτών, 03/02/2020.

⁹ Ο Μακρυγιάννης, φυσικά, δεν ήταν ο μοναδικός πρωταγωνιστής του '21 που καταλάβαινε πολύ καλά «για τι πολεμήσαμε» -απλά ήταν αυτός του οποίου η φυλαργυρία μάλλον ήταν τόσο εξόφθαλμη που κατέληξε συνώνυμο του ονόματός του. Ελπίζουμε για όλα αυτά να μιλήσουμε εκτενέστερα του χρόνου, όταν και οι τυμπανοκρουσίες για τα 200 χρόνια απ' το '21 θα ακούγονται δυνατότερα από ποτέ -απαιτώντας και από εμάς μία σοβαρή θεωρητική και πρακτική δουλειά μπας και τις κάνουμε να σιωπήσουν...

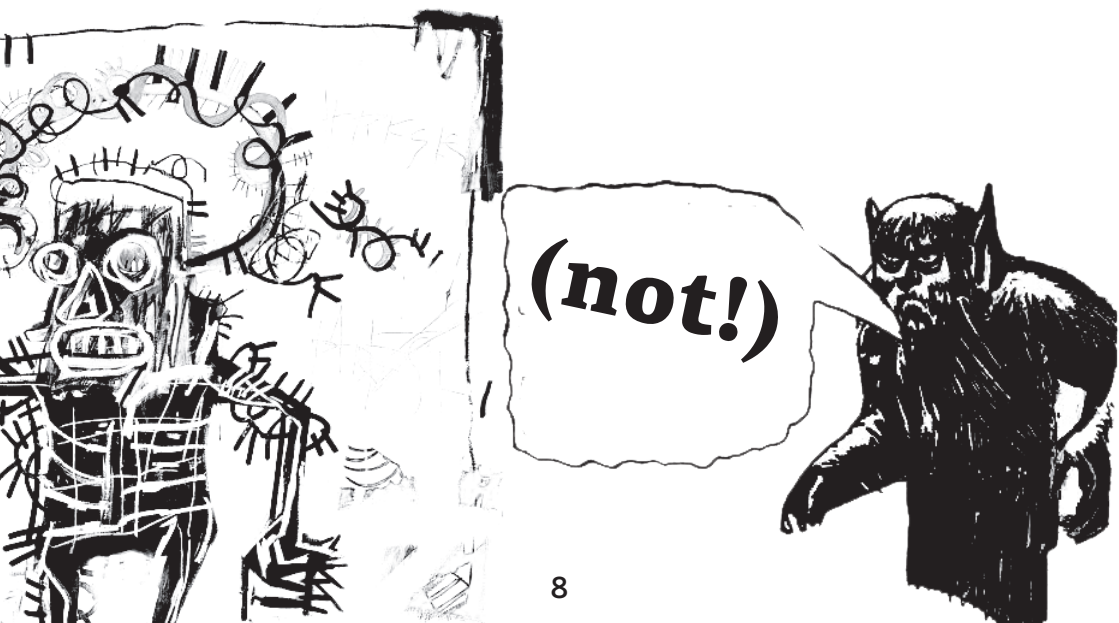
κάποιοι, αντίληψη περί του «προγονικού πολιτισμού» και των επιτευγμάτων του, έξυπνα εκτίμησε ότι η όποια (αισθητική κλπ.) αξία υπάρχει σ' αυτά τα μνημεία μπορεί και φέρνει... συνάλλαγμα. Να έρχονται οι τουρίστες, να τα κοιτούν και να τα θαυμάζουν, να αφήνουν τον οβολό τους, κι εμείς περήφανοι να μηρυκάζουμε τις αφηγήσεις περί ενός μονοκεντρικού ευρωπαϊκού πολιτισμού που χρωστάει τα πάντα σ' αυτόν τον ευλογημένο τόπο. Αυτή είναι και η νοπή γραμμή που συνδέει Αγια-Σοφίες, Παρθενώνες, διακρατικούς τσαμπουκάδες για το Αιγαίο και πατριωτικές κορώνες από τα πλήθη που αγανακτούν με το «χαλίφν» Ερντογάν, αλλά κατά τ' άλλα κοιμούνται και ξυπνάνε με τη Μεγάλη Ιδέα ως ένα λογικό (και ιστορικά άξιο γι' αυτά) προορισμό: εθνικό ντοπάρισμα από τη μία, ζεστό χρήμα από την άλλη. Γιατί οι ιδεολογίες με υλικό αντίκρισμα συμφέρουν περισσότερο!

Πηγές:

Βασίλης Ραφανλίδης "Ιστορία (κωμικοτραγική) του νεοελληνικού κράτους 1830-1974" (Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 1993)

<https://politis.com.cy/>

<https://www.sarajevomag.gr/>

Τους πρώην φυλακισμένους πολλοί (;) τους αγαπάνε.

Τους τωρινούς;

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, όταν δεν μνηύει τους καταληψίες της Libertatia επειδή με πείσμα ανοικοδομούν την κατάληψή τους, κι όταν δεν βάζει το κεράκι της ώστε 51 αντιφασίστες διαδηλωτές να φορτωθούν

με κακουργήματα επειδή τόληψαν να σβήσουν φασιστικά συνθήματα, βρίσκει χρόνο και για άλλα πράγματα: διοργανώνει την έκθεση "Επταύργιο: Βιώματα-μνήμες-κατοικήσεις" που σκοπό έχει ν' αναδείξει τις κρυμμένες ιστορίες πρώην φυλακισμένων του Γεντί Κουλέ μέσα από συνεντεύξεις, και πιο συγκεκριμένα τα συναισθήματα όσων ήταν εκεί, τις σκέψεις τους, το πώς βίωσαν τον χώρο, πώς ένιωθαν το σώμα τους, τις μυρωδιές και τους ήχους που θυμούνται ακόμα και το πώς βίωσαν την υγρασία στους τοίχους¹.

Φυσικά σκοπός μας δεν είναι να διαφημίσουμε την έκθεση -οπότε τα info σταματάνε εδώ. Σκοπός μας είναι ν' αναδείξουμε την υποκρισία, τη φαιδρότητα και την επιτήδευση του να εργαλειοποιεί τον ανθρώπινο πόνο και τις βάρβαρες συνθήκες κράτησης του παρελθόντος, ώστε να προάγει τον πολιτισμό του σήμερα: έναν «πολιτισμό» ανάλογης μιζέριας, πόνου και δυστυχίας που εκλυόταν από το κάθε Γεντί Κουλέ, αλλά για τον οποίο κανένας δεν θα μιλήσει ή θα διαμαρτυρηθεί, αντίθετα παρουσιάζεται ως μία υγιής, δίκαιη και προηγμένη κανονικότητα. Αλήθεια, πόσες φορές ακούσαμε για αντίστοιχους θεσμικούς φορείς να μπαίνουν στον κόπο να παίρνουν συνεντεύξεις από κρατούμενους του Κορυδαλλού ή των Διαβατών, ώστε να μάθει και ο «έξω κόσμος» τι μυρωδιές, ήχοι και συναισθήματα επικρατούν εκεί μέσα; Πόσες «ευαισθητοποιημένες» ομάδες ενδιαφέρθηκαν να δημοσιοποιήσουν τις συνθήκες κράτησης των μεταναστών στην Πέτρου Ράλλη ή στην (bye bye) Μόρια; Άραγε υπήρξαν μέσα ενημέρωσης μεγάλης εμβέλειας

¹ "Θεσσαλονίκη: από σήμερα το Επταύργιο αποκτά φωνή και διηγείται τις ιστορίες του", voria.gr, 19/09/2020.

που τον καιρό της καραντίνας να αφιέρωσαν έστω και μία γραμμή για το πώς βίωσαν οι φυλακισμένοι τα «έκτακτα μέτρα», πώς αντιστάθηκαν σε αυτά και τι καταστολή τους περίμενε²; Οι συντελεστές της έκθεσης του Γεντί Κουλέ που εξηγούνε για τους πρώην κρατούμενους ότι υπήρχε μια σοβαρή αυτοοργάνωση μεταξύ τους με αποτέλεσμα να διοργανώνονται μαθήματα ξένων γλωσσών και άλλες δράσεις αυτομόρφωσης αλλά και δράσεις που τους βοηθούσαν να αντεπεξέλθουν ψυχολογικά³, αντιμετωπίζουν με το ίδιο ενδιαφέρον αυτοοργανωμένες πρωτοβουλίες, διεκδικήσεις και κινητοποιήσεις που ξεσπάνε μέσα στις φυλακές ή στα camps μεταναστών σήμερα;

Φυσικά και τίποτε από τα παραπάνω δεν συμβαίνει, για τον απλούστατο λόγο ότι όλοι αυτοί δεν αντιμετωπίζουν τις μετανάστριες ή τους κρατούμενους ως ανθρώπους, αλλά τους βλέπουν ως μη-υποκείμενα, στερούμενα βασικών μορφών κοινωνικοποίησης ή επικοινωνίας και άξια μόνο για ένα πιάτο σκατά φαΐ και μία ζωή-φυλακή στο τώρα, ή με μία περίοπτη θέση στις κουλτουριάρικες, «ανθρωπιστικές», μουσειακές εκθέσεις του μέλλοντος. Γι' αυτό ας μην απορησουμε αν σε 30 χρόνια από τώρα δούμε εκθέσεις και συνεντεύξεις για την κόλαση των μεταναστών στη Μόρια ή την Πέτρου Ράλλη. Θα είναι άλλο ένα τεκμήριο βαρβαρότητας, σερβιρισμένο σαν μνημείο πολιτισμού...

2 Πιο συγκεκριμένα, με αφορμή την έκτακτη συνθήκη του κορονοϊού επιβλήθηκε οριζόντια απαγόρευση σε όλες τις άδειες και τα επονομαζόμενα «ελεύθερα επισκεπτήρια» που δικαιούνταν οι φυλακισμένοι, απαγορεύτηκε πλήρως η εισαγωγή φαγητών, ρούχων και κάθε είδους αντικειμένων (π.χ. βιβλία) από συγγενείς κ.ά. Για περισσότερες πληροφορίες, καθώς και για τα αγωνιστικά αιτήματα ή τις κινητοποιήσεις των κρατουμένων των γυναικείων και αντρικών φυλακών Κορυδαλλού, και της Πρωτοβουλίας για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων, μπορεί κανείς ν' ανατρέξει στο κείμενο "Σχετικά με τη δυστοπική πραγματικότητα του κορονοϊού" της Συνέλευσης Εργαζομένων και Ανέργων από την πλειατεία Συντάγματος και των Παιδιών της Γαλαρίας.

3 "Θεσσαλονίκη: από σήμερα το Επταύριο αποκτά φωνή και διηγείται τις ιστορίες του", voria.gr, 19/09/2020.

ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΜΟΝΟ ΠΕΔΙΑ ΜΑΧΗΣ

Όλοι και όλες θυμόμαστε, καταπάσα πιθανότητα, τις «παρεμβάσεις» της αστυνομίας σε διάφορες πλατείες (κυρίως) της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης το διάστημα που ακολούθησε την άρση της απαγόρευσης κυκλοφορίας. Ένα καλοκαίρι μετά, με τα κρούσματα κορονοϊού να αυξάνονται και τις διαθέσιμες ΜΕΘ να λιγοστεύουν, οι πλατείες ειδικά και η συνάντηση σε δημόσιους χώρους γενικότερα φαίνεται να αποτελούν ξανά πρόβλημα για το κράτος. Έτσι, τα τζιμάνια της ΕΛ.ΑΣ έφτιαξαν ένα «Σχέδιο για ιδιότυπο «lockdown» σε πλατείες», με «Ομάδες έκτακτου από-συγχρωτισμού», «Συστάσεις αποσυμφόρησης» και «στατικές δυνάμεις σε πλατείες».

Σε μια περίοδο που η αγορά φαίνεται να περνάει δύσκολα και τα μαγαζιά κλείνουν στις 12, το να συναντιέσαι σε πλατείες, πάρκα, παγκάκια και πεζούλια μακριά από τους αποκλεισμούς του εμπορεύματος, τις πόρτες και το αντίτιμο των μαγαζιών, φαντάζει απαγορευμένο.

Αντί αυτού, θα έπρεπε να περιμένουμε στωικά την επόμενη μέρα να ξαναανοίξουν καφετέριες και χώροι εστίασης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα μέτρα, να πιούμε το ποτό μας βιαστικά μέχρι τις 12 και μετά πάλι απ' την αρχή. Η συνάντηση, οι φιλικές κουβέντες, οι βόλτες, ακόμα και ο συνωστισμός ανθρώπων εν μέσω υγειονομικής κρίσης, θα πρέπει να συμβαίνουν με πολύ συγκεκριμένους όρους: τους όρους του εμπορεύματος και της κυκλοφορίας του.

Οπουδήποτε αλλού ο κόσμος επιλέγει να συναντηθεί χωρίς τη διαμεσολάβηση του εμπορεύματος, οπουδήποτε στήνονται μικρές ή μεγάλες συλλογικές γιορτές και μικροί ή μεγάλοι τρόποι αντίστασης, η απάντηση του κράτους είναι ξεκάθαρη: ο μοναδικός εγγυητής της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, σε όλες τις πτυχές της καθημερινότητας είναι μόνο το ίδιο το κράτος,

κανείς άλλος. Δεν έχουμε καμία αμφιβολία πως οι «Ομάδες έκτακτου απο-συγχρωτισμού» θα είναι και πάλι τα ΜΑΤ, οι «συστάσεις απο-συμφόρησης» θα αρθρώνονται με δακρυγόνα, συλλήψεις και ξύλο και οι «στατικές δυνάμεις» θα είναι η θέα μιας κλούβας στην πλατεία κάθε πρωί.

Αυτά όλα δεν είναι απλά και μόνον η πιο βίαιη μορφή της κρατικής διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης. Δεν είναι μια κόντρα αντιεξουσιαστών και μπάτσων, δεν είναι κάποιοι λίγοι και ανυπάκουοι περιθωριακοί που απλά κάνουν θόρυβο τα βράδια. Είναι η μάχη για τον (δημόσιο) χώρο. Τον χώρο που μένουμε, που ζούμε, που συναντιόμαστε, που αναπνέουμε και ονειρευόμαστε. Και αυτή η μάχη δεν είναι υποθέσεις ή σενάρια συνομωσίας. Είναι καθημερινότητα.

Από την Αγία Παρασκευή και την Κυψέλη, ως την Άνω Πόλη, οι προηγούμενες και επερχόμενες επιθέσεις μπάτσων στις πλατείες καθιστούν ξεκάθαρο ένα πράγμα: με πανδημία ή χωρίς, η ύπαρξη δημόσιου χώρου, η συνάντηση και η διεκδίκηση σε αυτόν παραμένουν συνεχής επίδικα.

Ο Δήμος Καλαμαριάς, το Α.Π.Θ. και τα media λένε **ΝΑΙ** στις καταλήψεις!

Η είδηση έχει ως εξής: μια παρέα συνταξιούχων, μαζί με τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών & Μηχανοργάνωσης του Α.Π.Θ., βρήκε ένα εγκαταλελειμμένο οικόπεδο του δημοσίου στην Καλαμαριά και με το «έτσι θέλω» το καθάρισε από τα σκουπίδια που είχε, του φύτεψε δέντρα, έφτιαξε έναν κήπο, τοποθέτησε παγκάκια και το μετέτρεψε σε υπαίθριο καφενείο¹. Κι αν αναρωτιέστε: «μα καλά, που είναι το κράτος να επιβάλει την τάξη;», μην αγχώνεστε, ο δήμαρχος Καλαμαριάς με το που ενημερώθηκε έσπευσε να δηλώσει: «Είχα τη χαρά να επισκεφθώ αυτόν τον χώρο, ένα τριγωνικό οικόπεδο του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που δεν μπορούσε να αξιοποιηθεί. Στον δήμο μας έχουμε αρκετά οικόπεδα που δεν ανήκουν στον δήμο και σε ιδιώτες, αλλά ανήκουν στην Πρόνοια, στο ΙΚΑ και στο ελληνικό δημόσιο. Οι κάτοικοι πήραν αυτή την πρωτοβουλία, καθώς το οικόπεδο ήταν μια εστία μόλυνσης και έγινε πλέον ένας χώρος που μαζεύονται, βρίσκονται και ανακτούν κάτι από τις ημέρες πριν από την πανδημία. [...]»². Κι αν πάλι αναρωτιέστε: «μα καλά, που είναι η κατακραυγή από τα Μ.Μ.Ε. γι' αυτούς τους αδιάστακτους καταπατητές της δημόσιας περιουσίας;», και πάλι μην αγχώνεστε, το σύνολο των media έσπευσε ν' αναπαράξει την είδηση συγχαίροντας τους καταληψίες γ' αυτήν τους την πρωτοβουλία.

Αγαπητοί αναγνώστες, σίγουρα σ' αυτό το σημείο θα έχετε προβληματιστεί. Πώς γίνεται θεσμικοί φορείς, εκπρόσωποι πανεπιστημίων και δημοσιογράφοι να πρόσκεινται θετικά σε μία καταφανώς κλασική περίπτωση

1 «Μετέτρεψαν εγκαταλελειμμένο οικόπεδο στη Θεσσαλονίκη σε υπαίθριο καφενείο», seleo.gr, 08/09/2020.

2 ό.π.

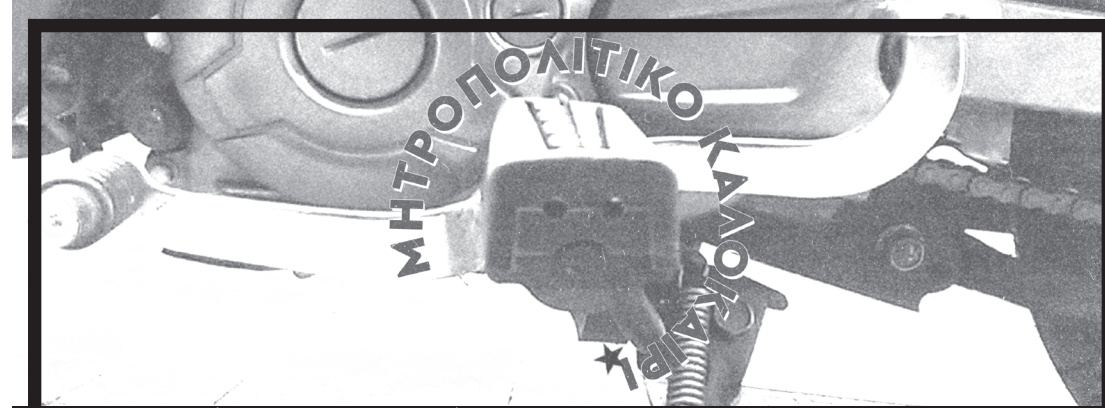

κατάληψης δημόσιου χώρου και χρησιμοποίησής του για άλλους σκοπούς από αυτούς που είχε; Πώς γίνεται άλλες παρόμοιες περιπτώσεις να κυνηγιούνται ανελέητα και να χαρακτηρίζονται ως «επίτες ανομίας»; Τελικά η δικαιοσύνη έχει πρόσημο; Λειτουργεί με δύο μέτρα και δύο σταθμά;

Την απάντηση την ξέρουμε. Αυτό που ενοχλεί όταν κάποιος δίνουν ζωή στα άδεια κτήρια, δεν είναι τόσο ότι τα καθαρίζουν και τα συντηρούν ενώ έπρεπε να ρημάζουν (γιατί αυτό διδάσκει ο πολιτισμός της αξιοποίησης: ό,τι δεν αποφέρει κέρδος ας αφηθεί στην καταστροφή), όσο το ότι εκεί στεγάζουν *ανατρεπτικά περιεχόμενα*. Από τη διοργάνωση συναυλιών και θεατρικών παραστάσεων άνευ αντιτίμου (τη στιγμή που αυτός ο κόσμος δεν νοείται χωρίς οικονομικές συναλλαγές), μέχρι την παρουσίαση βιβλίων που διαπραγματεύονται ζητήματα που δεν χωράνε σε εκδοτικούς οίκους που ψάχνουν για best sellers. Από την ικανοποίηση βασικών αναγκών όπως η στέγαση (τη στιγμή που τα νοίκια έχουν φτάσει στον θεό και ο μισθός ίσα-ίσα φτάνει για τους λογαριασμούς), μέχρι τη δημόσια παρέμβαση για κοινωνικά ζητήματα. Από την εξερεύνηση νέων κοινωνικών συμπεριφορών που αντιπαράθενται σε ό,τι μάθαμε ως «φυσιολογικό» όσον αφορά τις σεξουαλικές ή διαπροσωπικές μας σχέσεις, μέχρι τη δόμηση μιας διαφορετικής καθημερινότητας από αυτήν που (περι)ορίζεται στους χώρους εργασίας και τα διασκεδάδικο.

Στο κάτω-κάτω, δήμαρχοι, δημοσιογράφοι και όλοι οι υπόλοιποι υπερασπιστές του υπάρχοντος δεν θα μπορούσαν ποτέ να βρίσκονται «από αυτήν την πλευρά», γιατί ξέρουν πολύ καλά ότι ο ρόλος τους είναι κομμάτι του παλιού και γερασμένου κόσμου που ο νέος θέλει να γκρεμίσει...

...και όχι, αυτό δεν είναι σχόλιο για την ηλικία των συνταξιούχων καταληψιών της Καλαμαριάς!

ΜΙΑ (ΣΥΝΤΟΜΗ) ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΙΑ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ "ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ" ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Κάπου είχα πάει και γυρνούσα προς το σπίτι μέσω της Ολύμπου. Το ημερολόγιο γράφει τέλη Αυγούστου, λίγες μέρες από την εκκένωση της Terra Incognita. Οι ΜΑΤάδες που αράζουν πλέον μόνιμα έξω από την κατάληψη ζουν τα δικά τους και φυλάνε σκοπιά (κυριολεκτικά) στη μέση του δρόμου. Επομένως, αν οδηγείς πρέπει να έχεις στο νου σου εκτός από τους πεζούς και τα αμάξια να μη στουκάρεις και σε κάνα μαλάκα με ασπίδα. Αποφεύγω τον εν λόγω μαλάκα σιχτηρίζοντας και συνεχίζω. Στρίβω για να βγω στην Αγίου Δημητρίου, πετυχαίνω πράσινο και συνεχίζω γκαζωτός. Ξαφνικά, στη μέση του δρόμου έχει φυτρώσει ένας τοίχος! Πατάω απότομα φρένο και όταν σταματάω βρίσκομαι ανάμεσα σε 3 παλικάρια των ΜΑΤ που σταματούσαν την κυκλοφορία για να μανουβράρουν την κλούβα τους που πήγαινε να παρκάρει και ήταν κάθετα στο δρόμο εκείνη τη στιγμή. Και καθώς σιχτήριζα την τύχη μου και σκεφτόμουν αν το να καρφωθείς σε κλούβα είναι ο χειρότερος τρόπος να σκοτωθείς με μηχανάκι, συνειδητοποίησα ότι το να καταλήξεις από ΜΑΤάς τροχονόμος (έστω και για λίγο), το λες και βελτίωση...

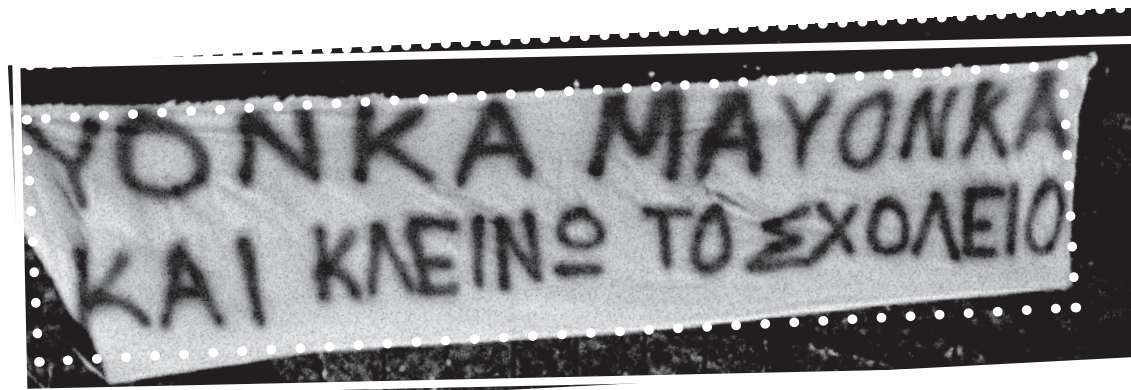
ΝΑ ΜΗΝ ΓΙΝΟΥΜΕ ΣΑΝ ΤΑ
ΔΕΝ ΘΑ
ΝΑ ΜΗΝ ΓΙΝΟΥΜΕ ΣΑΝ ΤΑ
ΜΟΥΤΡΑ ΤΩΝ ΓΟΝΙΩΝ ΜΑΣ*

Για το δεύτερο κύμα κορονοϊού ακούγαμε ακόμα από όταν διανύσαμε το πρώτο. Το ελληνικό κράτος την άνοιξη φάνηκε ιδιαίτερα ικανό να αντιμετωπίσει την εξάπλωση της πανδημίας επιβάλλοντας lockdown και διάφορα μέτρα περιορισμού κίνησης των ανθρώπων. Ότι σώθηκε σώθηκε, για να 'ρθει το καλοκαίρι και το τουριστικό κύμα να τα σαρώσει όλα. Τα κρούσματα εκτινάχθηκαν και οι ΜΕΘ σιγά σιγά γέμισαν. Οι τοπικοί περιορισμοί είναι έτοιμοι και ενεργοποιούνται όποτε κρίνεται αναγκαίο, αλλά η οικονομία λειτουργεί, ο κόσμος πηγαίνει στις δουλειές του και τα σχολεία ανοίγουν κανονικά. Μην μας παρεξηγήσετε, αλλά όταν λέμε ότι ανοίγουν κανονικά, εννοούμε ότι δεν έχουν καθαρίστ(ρι)ες, υπάρχουν ελλείψεις στο διδακτικό προσωπικό, υπάρχουν ελλείψεις αιθουσών, τα τμήματα ξεχειλίζουν από μαθητές αλλά όλα φαίνονται εντάξει καθώς το υπουργείο παιδείας αποφάσισε ότι παρέχοντας μάσκες στα παιδιά (οι οποίες καλύπτουν ολόκληρό τους το κεφάλι κι άλλο ένα) και μικρά παγουρίνο δεν υπάρχει πλέον σοβαρός κίνδυνος εξάπλωσης. Ή ακόμα κι αν υπάρχει κίνδυνος, ευτυχώς η τηλεκαίδηση θα βρίσκεται εκεί για να μας λύνει τα χέρια• με τις κοινωνικές σχέσεις που χτίζονται μέσω της ζωντανής επαφής να πηγαίνουν περίπατο.

Σε ένα τέτοιο κλίμα καλέστηκαν να ξεκινήσουν τη σχολική χρονιά οι μαθητές κι οι μαθήτριες και προφανώς δεν τρελάθηκαν με όσα είχαν να αντιμετωπίσουν. Έτσι άρχισαν οι καταλήψεις μέχρι που έφτασαν να είναι 40 στη Θεσσαλονίκη (και πάνω από 100 σε όλη την Ελλάδα) και να γίνεται παρέμβαση εισαγγελέα για τις μαθητικές κινητοποιήσεις. Ένας εύκολος τρόπος να θαφτεί η τόση κινητικότητα των μαθητ(ρι)ών, είναι να πλασάρεται ως

«ψεκασμένη» από τα Μ.Μ.Ε. και να προβάλλονται μόνο αιτήματα που έχουν να κάνουν με τη χρήση μάσκας στα σχολεία. Η πραγματικότητα όμως και οι διαδηλώσεις/δράσεις που γίνονται ξετυλίζουν τα αιτήματά τους, τα οποία έχουν να κάνουν με μείωση μαθητ(ρι)ών στις αίθουσες, πρόσληψη προσωπικού καθαριότητας για τα σχολεία, ενάντια στην τράπεζα θεμάτων, ενάντια στη στρατολόγηση στα 18 που εξετάζεται και γενικότερα εστιάζει στη λήψη μέτρων προστασίας στα σχολεία, τα οποία δεν θα εξαντλούνται στις μάσκες.

Τα επικοινωνιακά παιχνίδια του κράτους και η προσπάθεια διαστρέβλωσης μιας μεγάλης πτυχής των μαθητικών κινητοποιήσεων βρίσκονται αντιμέτωπα με την ίδια την κίνηση των μαθητών και την παρουσία τους στον δρόμο. Όσο για αυτούς που αρχίζουν με το «αυτά είναι τεχνάσματα για να χάνουν μάθημα», όπως έχουμε ξαναπεί, **τι πιο συγκρουσιακό στο σχολείο που πειθαρχεί, αξιολογεί, κατακερματίζει και αναπαράγει την κυρίαρχη αφήγηση, από το αίτημα να χάσουμε μάθημα** (βλέπε και μια παλιότερη αφίσα της Φάμπρικα Υφανέτ με τίτλο «Να μην γίνουμε σαν τα μούτρα των γονιών μας»). Κι αν το 2018 είδαμε τις μαθητικές καταλήψεις να γίνονται σε σύμπλευση με τις οικογενειακές αξίες, το εθνικό καλό και το μίσος προς καθετί διαφορετικό, οι τωρινές μάς δίνουν ελπίδα γιατί μέσα σ' αυτή τη σκληρή συγκυρία, φαίνεται να υπάρχουν κι αυτοί/ες που δεν ψήνονται να χρεωθούν άλλη μια πειθάρχηση βουτηγμένη στην ατομική ευθύνη και τον διαχωρισμό.

* αφότου γράφτηκε αυτό το κείμενο, γονείς στον Άλιμο την έπεσαν στην κατάληψη του 5ου γυμνασίου προσπαθώντας να τη σπάσουν. αλληλεγγύη στους/ις μαθητές/ριες που αγωνίζονται

Μνημεία και τέρατα

Όπως συναντήσαμε και σε άλλα κείμενα του παρόντος τεύχους, η ιστορία (Αγία-Σοφία) και ο πολιτισμός (Γεντί Κουλέ), είναι ζητήματα που ξεδιπλώνονται στις καθημερινότητές μας ξανά και ξανά με έντονους τους πολιτικούς χρωματισμούς που τα διαπνέουν. Φάνηκε πως φέτος, ένα χαρτί που θα ριχτεί πολλές φορές κατά τις κατασταλτικές επιχειρήσεις του κράτους, και συνδέεται με την ιστορία και τον πολιτισμό, θα είναι αυτό των μνημείων και της φθοράς τους από τα υποκείμενα που αγωνίζονται. Κι αυτό όχι τόσο λόγω κάποιας «ευαισθητοποίησης» για την ασέβεια απέναντι στην υψηλή τέχνη (παρ' όλο που ως τέτοια θα παρουσιάζεται), όσο για το ότι αυτή η «φθορά» φέρει συγκεκριμένα πολιτικά χαρακτηριστικά.

Έτσι, οι συντρόφισσες από τη Libertatia, αντιμετωπίζουν δικαστήρια με κατηγορία τη φθορά μνημείου, επειδή αποφάσισαν πως ό,τι και να γίνει θα καταφέρουν να ξαναφτιάξουν την κατάληψή τους που είναι διατηρητέο κτήριο. Ένα κτήριο που, όταν κάπκε από φασίστες κατά τη διάρκεια του μακεδονικού συλλαλητηρίου τον χειμώνα του 2018, δεν φάνηκε να συγκινεί το ίδιο τους «φίλους του πολιτισμού» ώστε να κινήσουν την οποιαδήποτε διαδικασία για την εύρεση των υπευθύνων· σ' αντίθεση με ό,τι συμβαίνει με την προσπάθεια ανοικοδόμησης, η οποία έχει διακοπεί από την ελληνική αστυνομία 3 (!) φορές μέχρι τώρα.

Παρομοίως, στις 16/09 δεν εκπλαγήκαμε από την ωμή αστυνομική βία που έστησε στον τοίχο 51 αντιφασίστ(ρι)ες, φορτώνοντάς τους/τες κακουργήματα και πλημμελήματα με αφορμή το σβήσιμο φασιστικών συνθημάτων στην παραλία. Σίγουρα όμως εκπλαγήκαμε όταν μάθαμε ότι τα μάρμαρα γύρω από τον λευκό πύργο και το Βασιλικό Θέατρο αποτελούν μνημειακά αντικείμενα, πόσο μάλλον όταν κάτι τέτοιο κανείς δεν το είχε παρατηρήσει δύο χρόνια πριν, όταν κατά τη διάρκεια μακεδονικών συλλαλητηρίων τα ίδια τοιχάκια περήφανα δήλωναν ότι «στις Πρέσπες θα γίνει ο τάφος σας» και «Μακεδονία γη ελληνική»¹, χωρίς κανένας πατριώτης διαδηλωτής να φορτωθεί με οποιοδήποτε κακούργημα.

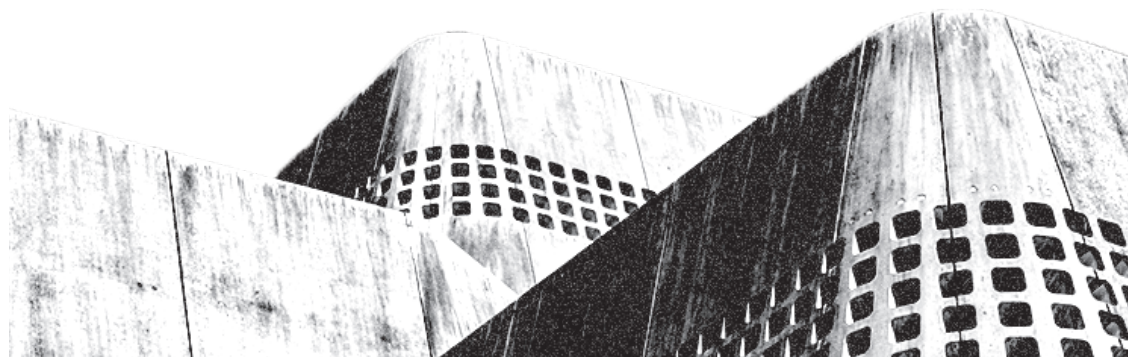
Τέλος, δεν πέσαμε από τα σύννεφα που η εκκένωση της κατάληψης Rosa Nera στα Χανιά, πήρε μπρος ώστε στο «ιστορικό» (κατά τ' άλλα) κτήριο να στεγαστεί ένα πολυτελές ξενοδοχείο από την εταιρεία Belvedere. Μπρος στην ανάπτυξη τι σου είναι η ιστορικότητα!

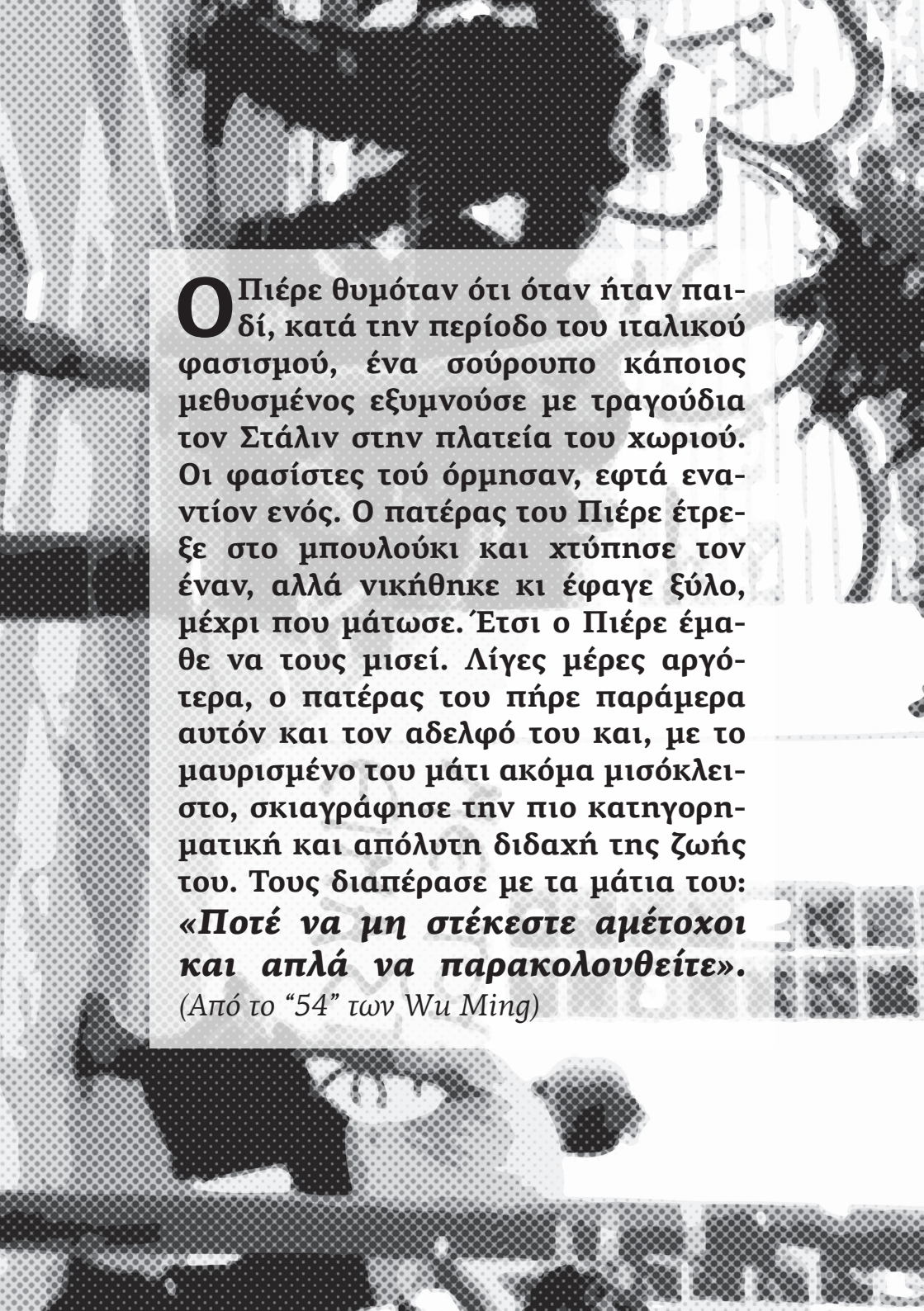
Η λίστα μπορεί να είναι μεγάλη και δεν θέλουμε να πλατιάσουμε. Τα παραπάνω αποτελούν μόνο κάποια πρόσφατα γεγονότα που μας έβαλαν σε σκέψεις σε σχέση με το πώς διαπλέκονται τα μνημεία, η πόλη και η δική μας ανταγωνιστική κίνηση. Στην πραγματικότητα, αυτό που ενοχλεί το κράτος και τους πάσης φύσεως φίλων του «πολιτισμού», δεν είναι η ίδια η παρέμβαση σε κτήρια ή χώρους που θεωρούνται «ιεροί» και απαγορευτικοί προς οποιαδήποτε παρέμβαση, αλλά το περιεχόμενο που στεγάζεται ή που θέλει να ντύσει αυτούς τους χώρους. Όταν εταιρείες μπορούν να κερδοφορήσουν από ιστορικά κτήρια, έχουν το πράσινο φως. Όταν κόσμος αυτοοργανώνεται για να επαναδιαπραγματευτεί τους όρους της ζωής του και να αγωνιστεί, δεν μπορεί να το κάνει και σίγουρα όχι «βανδαλίζοντας» προστατευόμενους χώρους. Αυτό είναι και το χαρτί που διαμορφώνει το ευρύτερο κοινωνικό κλίμα, εστιάζοντας στη μορφή με την οποία τα ζητήματα τίθενται πολλές φορές στη δημόσια σφαίρα, αποκρύπτοντας τις αιτίες που τα γεννάνε, τους σκοπούς που έχουν και τα μηνύματα που επικοινωνούν.

Φαίνεται ότι ο πλανήτης είναι όσο πιο δικασμένος γίνεται. Από τη μια, το εμπόρευμα, οι εκμεταλλευτικές σχέσεις, η κυρίαρχη ιστορία που μας θέλει υποτιμημένους. Από την άλλη, όσοι δεν την παλεύουν να ζουν με ψίχουλα και προσπαθούν να αντιστρέψουν τους όρους, γράφοντας τη δική τους ιστορία...

(... ακόμη και πάνω σε μάρμαρα)

1 "Βανδάλισαν τον Λευκό Πύργο με συνθήματα κατά της Συμφωνίας των Πρεσπών", Έθνος, 15/12/2018.

Ο Πιέρε θυμόταν ότι όταν ήταν παιδί, κατά την περίοδο του ιταλικού φασισμού, ένα σούρουπο κάποιος μεθυσμένος εξυμνούσε με τραγούδια τον Στάλιν στην πλατεία του χωριού. Οι φασίστες τού όρμησαν, εφτά εναντίον ενός. Ο πατέρας του Πιέρε έτρεξε στο μπουλούκι και χτύπησε τον έναν, αλλά νικήθηκε κι έφαγε ξύλο, μέχρι που μάτωσε. Έτσι ο Πιέρε έμαθε να τους μισεί. Λίγες μέρες αργότερα, ο πατέρας του πήρε παράμερα αυτόν και τον αδελφό του και, με το μαυρισμένο του μάτι ακόμα μισόκλειστο, σκιαγράφησε την πιο κατηγορηματική και απόλυτη διδαχή της ζωής του. Τους διαπέρασε με τα μάτια του: **«Ποτέ να μη στέκεστε αμέτοχοι και απλά να παρακολουθείτε».**

(Από το "54" των Wu Ming)